

PASOŻYTNICZE WIDŁONOGI JAKO INDYKATORY
POKREWIEŃSTWA RYB Z RODZAJU *MERLUCCIUS*
Z OCEANU ATLANTYCKIEGO I MORZA ŚRÓDZIEMNEGO *

JADWIGA GRABDA I IBRAHIM ABDEL FATTAH MAHMOUD SOLIMAN

Zakład Chorób Ryb i Parazytologii Akademii Rolniczej, Szczecin

W trakcie badań nad zmiennością morszczuków z północnego Atlantyku i Morza Śródziemnego (Soliman, 1973) zebrano pasożytnicze widłonogi, celem wykorzystania ich jako ewentualne wskaźniki pokrewieństwa badanych żywicieli.

Ogółem zbadano 779 ryb z różnych łowisk i znaleziono na nich 3 gatunki pasożytniczych widłonogów specyficznych dla rodzaju *Merluccius*, a mianowicie: 1. *Chondracanthus merluccii* (Holten, 1802) w jamie gębowej *Merluccius merluccius mediterraneus*, *M. m. senegalensis*, *M. m. capensis* i *M. bilinearis*; 2. *Brachiella merluccii* Bassett-Smith, 1896, na wyrostkach filtracyjnych łuków skrzelowych *M. m. mediterraneus*, *M. m. atlanticus* i *M. m. capensis*; 3. *Parabrachiella australis* Wilson, 1923, na płatkach skrzelowych *M. m. capensis*.

Ch. merluccii występuje zarówno w zachodnim, jak i wschodnim Atlantyku, co świadczy o bliskim pokrewieństwie *M. bilinearis* gatunku zachodnioatlantyckiego i *M. merluccius* gatunku wschodnioatlantyckiego. *B. merluccii* stwierdzona była tylko na morszczukach wschodnioatlantyckich. Fakt ten wskazuje na jeszcze bliższy związek podgatunków *M. merluccius* oraz odrębność gatunkową *M. bilinearis*, gdzie występuje *B. lageniformis* jako odpowiednik *B. merluccii*. Jest to zgodne ze stanowiskiem Solimana, że wszystkie morszczuki wschodnioatlantyckie należą do jednego gatunku *M. merluccius* zróżnicowane jedynie na podgatunki w zależności od położenia geograficznego, a *M. bilinearis* stanowi odrębny gatunek.

Natomiast *P. australis*, znaleziona tylko na *M. m. capensis* wskazuje na odrębność tego podgatunku morszczuka. Zagadnienie ustawienia systematycznego *M. m. capensis* należałoby poddać jeszcze rewizji.

* * Praca in extenso ukazała się w *Acta Ichthyologica et Piscatoria*, 5, 1: 1976.

Przeprowadzono dyskusję różnych teorii o pokrewieństwie i pochodzeniu morszczuków (Svetovidov, 1948; Szidat, 1955; Ho, 1974).

Adres autorki:

71-550 Szczecin, Kazimierza Królewicza 4

PARASITIC COPEPODS AS INDICATORS OF RELATIONSHIP BETWEEN THE FISHES OF THE GENUS *MERLUCCIUS* FROM THE ATLANTIC OCEAN AND THE MEDITERRANEAN SEA *

by

J. GRABDA and I. A. F. M. SOLIMAN

In the course of research on variability of hake from the North Atlantic and the Mediterranean Sea (Soliman, 1973), parasitic *Copepoda* were collected too, in order to put them in a good use as prospective indicators of the relationship between hakes.

In all, 779 fishes from different fishing ground were examined, and 3 species of specific *Copepoda* have been found, namely: *Chondracanthus merluccii* (Holten, 1802) in *Merluccius merluccius mediterraneus*, *M. m. senegalensis*, *M. m. capensis* and *M. bilinearis*, *Brachiella merluccii* Bassett-Smith, 1896 on *M. m. mediterraneus*, *M. m. atlanticus* and *M. m. capensis*, *Parabrachiella australis* Wilson, 1923 on *M. m. capensis*.

Ch. merluccii occurs in both Western and Eastern Atlantic what indicates close relationship between *M. bilinearis* which is considered to be the Western Atlantic species with *M. merluccius* of the Eastern Atlantic.

B. merluccii was ascertained on the hake from the Eastern Atlantic only. This fact indicates still closer union of subspecies within *M. merluccius*, and also denotes specific distinction of *M. bilinearis* on which *B. lageniformis* occurs, being a homologue to *B. merluccii*. There is agree here with Soliman's point of view, that all hakes of the Eastern Atlantic belong to the single species of *M. merluccius* being differentiated on subspecies only depending from a geografic position, and that *M. bilinearis* represents a separate species. But *P. australis*, being found on *M. m. capensis* only, indicates the distinction of this hake subspecies. The problem of *M. m. capensis* systematic position ought to be revised once more. The discussion on different theories dealing with relationship and origin of hakes (Svetovidov, 1948; Szidat, 1955; Ho, 1974) was carried off.

* Summary of the paper published in *Acta Ichthyologica et Piscatoria*, 5, 1: 1976.